

Asia: VN/26540/2025

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamiseksi

Klikkaa ja lisää väliotsikko

1. Yleiset kommentit uudistuksesta

Ehdotus urheilijoiden eläketurvan parantamisesta on kannatettava.

Lakiehdotus vähentää riskiä, että työnantaja ei saa vakuutettua urheilijoidensa eläketurvaa. Tämä riski on käytännössä toteutunut, kun osa vakuutusyhtiöistä on luopunut joidenkin urheilijoiden vakuuttamisesta tai lopettanut palvelun kokonaan. Vähäinen kilpailu voi myös johtaa eläketurvan järjestämisen korkeisiin kustannuksiin, mikä heikentää urheilijoille karttuvaa eläketurvaa.

Kun urheilijoille mahdollistetaan oman eläkekassan perustaminen, saadaan uusi kustannustehokas vaihtoehto, jossa urheiluseurat ja näiden työntekijät tekevät itse päätökset, voivat valita vapaammin sijoituskohteet ja vaikuttaa eläkekassan hoitokustannuksiin.

2. Huomionne sijoitussidonnaisen vakuutuksen mahdollistamisesta vanhuudenturvan järjestämisen muotona

-

3. Huomionne lisäeläkekassamahdollisuudesta vanhuudenturvan järjestämisen muotona

Lakiehdotus vähentää riskiä, että työnantaja ei saa vakuutettua urheilijoidensa eläketurvaa. Tämä riski on käytännössä toteutunut, kun osa vakuutusyhtiöistä on luopunut joidenkin urheilijoiden vakuuttamisesta tai lopettanut palvelun kokonaan. Vähäinen kilpailu voi myös johtaa eläketurvan järjestämisen korkeisiin kustannuksiin, mikä heikentää urheilijoille karttuvaa eläketurvaa.

Kun urheilijoille mahdollistetaan oman eläkekassan perustaminen, saadaan uusi kustannustehokas vaihtoehto, jossa urheiluseurat ja näiden työntekijät tekevät itse päätökset, voivat valita vapaammin sijoituskohteet ja vaikuttaa eläkekassan hoitokustannuksiin.

4. Huomionne eläkkeen määräaikaisesta maksamisesta sekä kertakorvausmahdollisuudesta

Sijoitussidonnainen eläke ei käytännössä voi olla elinaikainen, vaan tulee säätää määräaikaiseksi. Elinikäinen eläke soveltuu kollektiivisesti rahoitettuun eläkejärjestelmään, jossa riski vakuutettujen eliniän pituudesta jaetaan vakuutettujen kesken. Tämä ei sovellu järjestelmään, jossa eläkerahasto ja sijoitustuotot ovat yksilöllisiä.

Sijoitussidonnaisen eläkkeen maksaminen perustuu sille, että:

- Eläkkeen alkaessa urheilijan eläkesäästöjä vastaavat varat siirretään matalan volatiliteetin sijoitukseen kuten esimerkiksi lyhyen koron rahastoihin ja
- Eläkkeen maksuaikaa rajataan niin, että suuri osa eläkkeensaajista on suurella todennäköisyydellä elossa eläkkeen maksuajan loppuun asti.

Näiden rajoitusten avulla yksittäisen urheilijan kuukausittain maksettava eläke on mahdollista pitää vakaana eikä siihen yleensä tarvitse tehdä merkittäviä muutoksia.

Jos urheilijoille haluttaisiin määräaikaisen eläkkeen sijaan elinaikainen eläketurva, täytyisi kuukausieläkkeen määrän määrittävä maksuaika asettaa niin turvaavan pitkäksi, että eläkettä maksettaisiin varmasti kuolemaan asti. Käytännössä kuukausieläke tulisi mitoittaa esimerkiksi 110 vuoden eliniän perusteella. Lyhyen urheilu-uran aikana karttuneesta eläkesäästöistä maksettava kuukausieläke jäisi tällöin suurella osalla eläkkeensaajista hyvin pieneksi. Lisäksi urheilijan eläkesäästöistä todennäköisesti maksettaisiin huomattavan suuri osa kuolinpesälle. Tämä ei toteuta tavoitetta vakuutusmaksujen käyttämisestä urheilijoiden vanhuuden aikaisen eläketurvan rahoittamiseen.

Kaikkien urheilijoiden suostumuksen saaminen yksittäisen eläkkeen muuntamiseksi määräaikaiseksi on käytännössä mahdotonta, minkä vuoksi tämän lain mukainen sijoitussidonnainen eläke tulisi säätää lailla määräaikaiseksi.

Myös lisäeläkekassaan tulee muodostua vapaakirjoja samoin kuin vakuutusyhtiössä. Termi takaisinostoarvo koskee vain vakuutusyhtiötä, mutta eri vakuutuslaitosvaihtoehtojen tulee olla tasaveroisia niin, että urheilijan oikeus vapaakirjautettuun eläkesäästöön on sama vakuutusyhtiössä ja lisäeläkekassassa. Tämä on välttämätöntä urheilijan oikeusturvan kannalta, sillä muuten oikeus riippuisi siitä missä vakuutuslaitoksessa työnantaja on vakuuttanut urheilijan.

Urheilijalle muodostuneen vapaakirjan kertosuorittaminen tulisi säätää mahdolliseksi myös lisäeläkekassassa urheilu-uran päätyttyä. Nykyinen laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista mahdollistaa kertosuorituksen vain eläkkeen alkaessa.

Vapaakirjaa ei tulisi voida kertosuorittaa urheilu-uran jatkuessa Suomessa. Urheilijalle muodostuu vapaakirja tämän vaihtaessa työnantajaa toiseen seuraan tai työnantajan siirtäessä vakuutuksensa toiseen vakuutuslaitokseen. Vapaakirjojen kertosuorittamisen tulisi perustua urheilu-uran loppumiseen tai pysyvään muuttoon ulkomaille.

Kertosuoritusta koskevat rajat olisi hyvä säätää yhteneväisesti vakuutusyhtiöille ja urheilijoiden eläketurvaa vakuuttavalle lisäeläkekassalle. Lisäeläkekassan kertosuoritusta koskevat rajat perustuvat kuukausieläkkeen määrään. Kuukausieläkkeen määrään vaikuttaa se, onko eläke elinikäinen vai määräaikainen. Kertosuoritusrajan olisi hyvä perustua eläkesäästön suuruuteen, jolloin eläkkeen maksamisen määräajasta voitaisiin päättää vakuutussopimuksilla ja eläkekassan säännöissä ilman, että tällä olisi vaikutusta kertosuoritettavan eläkesäästön euromääräiseen enimmäismäärään.

5. Huomionne vaikutusarvioista

Vaikka lakiehdotuksen vaikutus vakuutusmarkkinoihin on toteutuessaan vähäinen, urheilijoiden eläketurvan kannalta muutos olisi merkittävä.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotus urheilijoiden eläketurvan parantamisesta on kannatettava.

Lakiehdotus vähentää riskiä, että työnantaja ei saa vakuutettua urheilijoidensa eläketurvaa. Tämä riski on käytännössä toteutunut, kun osa vakuutusyhtiöistä on luopunut joidenkin urheilijoiden vakuuttamisesta tai lopettanut palvelun kokonaan. Vähäinen kilpailu voi myös johtaa eläketurvan järjestämisen korkeisiin kustannuksiin, mikä heikentää urheilijoille karttuvaa eläketurvaa.

Kun urheilijoille mahdollistetaan oman eläkekassan perustaminen, saadaan uusi kustannustehokas vaihtoehto, jossa urheiluseurat ja näiden työntekijät tekevät itse päätökset, voivat valita vapaammin sijoituskohteet ja vaikuttaa eläkekassan hoitokustannuksiin.

Vaikka lakiehdotuksen vaikutus vakuutusmarkkinoihin on toteutuessaan vähäinen, urheilijoiden eläketurvan kannalta muutos olisi merkittävä.

Sijoitussidonnainen eläke ei käytännössä voi olla elinikäinen, vaan tulee säätää määräaikaiseksi. Elinikäinen eläke soveltuu kollektiivisesti rahoitettuun eläkejärjestelmään, jossa riski vakuutettujen

eliniän pituudesta jaetaan vakuutettujen kesken. Tämä ei sovellu järjestelmään, jossa eläkerahasto ja sijoitustuotot ovat yksilöllisiä.

Sijoitussidonnaisen eläkkeen maksaminen perustuu sille, että:

- Eläkkeen alkaessa urheilijan eläkesäästöjä vastaavat varat siirretään matalan volatiliteetin sijoitukseen kuten esimerkiksi lyhyen koron rahastoihin ja
- Eläkkeen maksuaikaa rajataan niin, että suuri osa eläkkeensaajista on suurella todennäköisyydellä elossa eläkkeen maksuajan loppuun asti.

Näiden rajoitusten avulla yksittäisen urheilijan kuukausittain maksettava eläke on mahdollista pitää vakaana eikä siihen yleensä tarvitse tehdä merkittäviä muutoksia.

Jos urheilijoille haluttaisiin määräaikaisen eläkkeen sijaan elinaikainen eläketurva, täytyisi kuukausieläkkeen määrän määrittävä maksuaika asettaa niin turvaavan pitkäksi, että eläkettä maksettaisiin varmasti kuolemaan asti. Käytännössä kuukausieläke tulisi mitoittaa esimerkiksi 110 vuoden eliniän perusteella. Lyhyen urheilu-uran aikana karttuneesta eläkesäästöistä maksettava kuukausieläke jäisi tällöin suurella osalla eläkkeensaajista hyvin pieneksi. Lisäksi urheilijan eläkesäästöistä todennäköisesti maksettaisiin huomattavan suuri osa kuolinpesälle. Tämä ei toteuta tavoitetta vakuutusmaksujen käyttämisestä urheilijoiden vanhuuden aikaisen eläketurvan rahoittamiseen.

Kaikkien urheilijoiden suostumuksen saaminen yksittäisen eläkkeen muuntamiseksi määräaikaiseksi on käytännössä mahdotonta, minkä vuoksi tämän lain mukainen sijoitussidonnainen eläke tulisi säätää lailla määräaikaiseksi.

Ehdotettu lain 14 §:n 3 momentti koskee sanamuodoiltaan vain vakuutusyhtiöitä. Myös lisäeläkekassaan tulee muodostua vapaakirjoja samoin kuin vakuutusyhtiössä. Termi takaisinostoarvo koskee vain vakuutusyhtiöitä, mutta eri vakuutuslaitosvaihtoehtojen tulee olla tasaveroisia niin, että urheilijan oikeus vapaakirjautettuun eläkesäästöönsä on sama vakuutusyhtiössä ja lisäeläkekassassa. Tämä on välttämätöntä urheilijan oikeusturvankin kannalta, sillä muuten oikeus riippuisi siitä missä vakuutuslaitoksessa työnantaja on vakuuttanut urheilijan.

Urheilijalle muodostuneen vapaakirjan kertasuorittaminen tulisi säätää mahdolliseksi myös lisäeläkekassassa urheilu-uran päätyttyä. Nykyinen laki lisäeläkesäästöistä ja lisäeläkekassoista mahdollistaa kertasuorituksen vain eläkkeen alkaessa.

Vapaakirjaa ei tulisi voida kertasuorittaa urheilu-uran jatkuessa Suomessa. Urheilijalle muodostuu vapaakirja tämän vaihtaessa työnantajaa toiseen seuraan tai työnantajan siirtäessä vakuutuksensa

toiseen vakuutuslaitokseen. Vapaakirjojen kertosuorittamisen tulisi perustua urheilu-uran loppumiseen tai pysyvään muuttoon ulkomaille.

Kertosuoritusta koskevat rajat olisi hyvä säätää yhteneväisesti vakuutusyhtiöille ja urheilijoiden eläketurvaa vakuuttavalle lisäeläkekassalle. Lisäeläkekassan kertosuoritusta koskevat rajat perustuvat kuukausieläkkeen määrään. Kuukausieläkkeen määrään vaikuttaa se, onko eläke elinikäinen vai määräaikainen. Kertosuoritusrajan olisi hyvä perustua eläkesäästön suuruuteen, jolloin eläkkeen maksamisen määräajasta voitaisiin päättää vakuutussopimuksilla ja eläkekassan säännöissä ilman, että tällä olisi vaikutusta kertosuoritettavan eläkesäästön euromääräiseen enimmäismäärään.

Laissa olisi hyvä säätää oikeudesta siirtää vapaakirjaksi muuttuneet vakuutusrahastot toiseen vakuutuslaitokseen vähintään niissä tilanteissa, joissa vapaakirja on syntynyt, kun vakuutusyhtiö on lopettanut vakuutuksen tarjoamisen. Ilman muutosta vakuutusyhtiöille jäisi edelleen monopoli vanhaan vakuutuskantaan ja ne hyötyisivät sellaisistakin vakuutuksista, joiden jatkovakuuttamisista ne ovat itse kieltäytyneet.

Työnantajan oikeus saada vakuutusyhtiössä jatkuva urheilijan eläketurvaa koskeva vakuutuksensa siirretyksi toiseen vakuutuslaitokseen on epäselvä. Tilanteen selkeyttämiseksi laissa olisi hyvä säätää työnantajan oikeudesta tämän lain mukaisen vakuutusrahastonsa takaisinostoarvoon vakuutusrahaston siirtämiseksi toiseen vakuutuslaitokseen.

Ojala Lauri
Porasto Oy